

Sonja Ana Hoyer, Piran

**POROČILO O DELU SLOVENSKEGA
UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA DRUŠTVA
V OBDOBJU 1995–1997**

Poročilo o delu Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva v obdobju od 1995 do 1997, od občnega zbora v Vipavi, 18. maja 1995, do občnega zbora v Moravskih Toplicah, 25. septembra 1997.

Poročilo o delovanju društva v tem obdobju je razdeljeno na dva dela. V prvem gre za poročilo o izvajanju nalog z občnega zbora v Vipavi, v drugem za izvajanje nalog iz programa dela v letih 1996 in 1997.

S prevzemom funkcij v IO Suzd se pravzaprav nismo zavedali vseh težav, ki so nastale v trenutku, ko je Jadranka Šumi prenehala delovati v odboru, saj smo s tem izgubili tajnico, ki je imela veliko izkušenj iz časa, ko je vrsto let v tej funkciji in kot strokovna sekretarka Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete združevala slovenske umetnostne zgodovinarje. Z njenim odhodom je društvo ostalo tudi brez pravega sedeža. Tako smo z njeno pomočjo zastavili delo med začasnim sedežem na Medobčinskem zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Piranu in na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Takoj po prevzemu mandata smo v Izvršilnem odboru skušali urediti vprašanje sedeža društva v dogovoru z mednarodnim simpozijem Forma viva, ki so mu po reorganizaciji leta 1990 ostali poslovni prostori ukinjenih skupnih organov vseh štirih delovišč na Rimski 2 v Ljubljani. Čeprav smo

imeli s pomočjo Uprave za kulturno dediščino že pripravljen sporazum (19. 4. 1996) o souporabi teh prostorov, se nam tega sodelovanja zaradi nedoseženega soglasja s še aktivnima deloviščema Forme vive v Seči (Portorož) in v Kostanjevici na Krki ni posrečilo realizirati. Začasna rešitev vprašanja sedeža društva (uradni sedež je še vedno na Oddelku za umetnostno zgodovino FF) se je ponudila v razstavišču Riharda Jakopiča, kjer nam je vodstvo, oziroma Arhitekturni muzej, odstopilo enega od svojih prostorov.

Na občnem zboru v Vipavi smo obravnavali naloge društva s konca leta 1994. To so najpomembnejše naloge delovanja društva, ki so neke vrste stalnica in jih je mogoče strniti v naslednjih šest točk: nujnost raziskav, dopolnitev študijskih programov na oddelku, priprava podatkovne baze delovanja članov društva, dvig ravni konservatorskega dela, nujnost objavljanja v strokovnih glasilih in ustanovitev strokovnega razsodišča.

Z upoštevanjem teh nalog smo sestavili tudi program dela za leto 1996 in ga dopolnili z nekaterimi aktualnimi nalogami društva.

Tako smo že na prvem sestanku po sklepih občnega zbora v Vipavi imenovali strokovno razsodišče v sestavi Anka Aškerc, dr. Stane Bernik, dr. Tomaž Brejc, dr. Ksenija Rozman, dr. Nace Šumi, podprli ustanovitev fo-

tografske zbirke Vena Piloni v Pilonovi galeriji v Ajdovščini, se strinjali s pobudo delavcev Pokrajinskega muzeja Murska Sobota o ustanovitvi zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine in arhiva v Prekmurju in prek veleposlaništev v Ljubljani in Sarajevu odgovorili kolegom v Društvu istoričara umjetnosti BiH, da smo pripravljene za kolegialno pomoč po končani vojni.

Ob koncu leta 1995 smo s skromno slovesnostjo v gradu Fužine nazdravili dvema našima jubilentoma – dr. Lucu Menašeu in dr. Kseniji Rozman – ob njunih življenjskih jubilejih in počastili častne člane društva.

Pomemben del delovanja društva je zajemal organizacijo posvetovanj in sodelovanja na mednarodnih prireditvah iz programa dela v letu 1996. Takšno je bilo posvetovanje Umetnostna zgodovina in spomeniško varstvo, 10. decembra 1996 v Cankarjevem domu v Ljubljani, ob praznovanju 75-letnice delovanja društva. Organizirali smo vodstva po razstavah in se udeležili 29. Mednarodnega umetnostnozgodovinskega kongresa v Amsterdamu med 1. in 7. septembrom 1996 in zasedanja Mednarodnega komiteja za umetnostno zgodovino (CIHA). O tem je podal poročilo dr. Stane Bernik, redni član CIHE. Pomembno pa je bilo tudi sodelovanje našega društva pri analizah delovanja društev umetnostnih zgodovinarjev, ki sta jih ob kongresu pripravili sorodni belgijsko in nizozemsko društvo. Izpolnili smo anketo, ki je rabila kot gradivo za okroglo mizo na zadnji dan kongresa, ki pa se je žal sami nismo

mogli udeležiti. Poslani podatki o delovanju našega društva so bili vključeni v sklepne ugotovitve te okrogle mize. Iz njih smo lahko razbrali, da z letom ustanovitve štejemo med najstarejša društva v Evropi (za madžarskim v letu 1878 in nemškim v letu 1905).

V letu 1996 je bilo društvo uvrščeno med kandidate za pridobitev statuta društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture. Naloga našega IO pa je bila tudi priprava sprememb statuta in Pravilnika za podelitev nagrade Izidorja Cankarja. Gradivo je bilo kot posebna točka dnevnega reda obravnavano in sprejeto na občnem zboru v Moravskih Toplicah. V programu dela društva sta bili tudi dve posvetovanji. Prvo – Umetnostna zgodovina in spomeniško varstvo – smo posvetili praznovanju 75-letnice delovanja društva med letoma 1921–1996. Organizirali smo ga skupaj s priložnostno razstavo, ki je poleg panojev vsebovala tudi dragocene dokumente iz zgodovine delovanja društva, ki jih je dr. Ksenija Rozman v funkciji tajnice društva dala shraniti v Arhivu Slovenije. Sámó posvetovanje je bilo namenjeno pripravi novega zakona in reorganizaciji spomeniškovarstvene službe. Nadaljevanje tega posvetovanja je bilo omizje na TV Slovenija, posvečeno spomeniškovarstveni zakonodaji in organizaciji službe. Na več različic novega zakona o varstvu kulturne dediščine smo v okviru IO izdelali pripombe, zadnje v obliki amandmajev, in jih poslali na ministrstvo za kulturo. Gradivo posvetovanja ob 75-letnici delovanja društva smo objavili v prvem zvezku novoustanovljene

K R O N I K A

Knjižnice Suzd, ki smo ga skupaj z zadnjo dvojno številko Zuza predstavili v juliju 1997 na tiskovni konferenci v Informacijskem spomeniškovarstvenem centru v Ljubljani v Salendrovi ulici. V prvem zvezku so poleg referatov s posvetovanja objavljeni in opisani razstavni panoji razstave ob 75-letnici društva z naslednjo vsebino: ustanovitev društva, društveno glasilo ZUZ, publikacije, predavanja, simpoziji, častni člani, jubileji, ekskurzije. Objavljeno gradivo posvetovanja *Umetnostna zgodovina in spomeniško varstvo* kaže na današnjo stopnjo razvoja službe, daje pa tudi neke vrste podlago za pripravo nove spomeniškovarstvene zakonodaje.

Društvo je bilo tudi soorganizator *Mednarodnega posvetovanja ob stoletnici rojstva Vena Pilon* oktobra 1996. Po tem posvetovanju je prišlo do dogovora o predstavitvi našega društva oziroma slovenskih umetnostnih zgodovinarjev v Muzeju Revoltella v Trstu na debatnih večerih, in to na povabilo ravnateljice muzeja dr. Marie Masau Dan.

Posvetovanje *Plečnik v Prekmurju* je bilo prav tako že v programu dela društva v letu 1996, pripravili pa smo ga leta 1997 in gradivo tega posvetovanja bo drugi zvezek Knjižnice Suzd.

V zadnjih dveh letih smo organizirali naslednja vodstva po razstavah: razstava *Franceta Kralja* – mag. I. Kranjc; *Arhitektura 16. stol.* – avtor prof. dr. Nace Šumi, razstavo *Evropski slikarji* avtorice dr. Ksenije Rozman.

Že od leta 1995 si prizadevamo za pripravo strokovne ekskurzije v Izrael in na goro Sinaj v Egiptu. Ekskurzijo

smo zaradi različnih vzrokov ob razumevanju in vztrajanju agencij Quo vadis že večkrat predstavili in nam je žal ni uspelo realizirati.

Julija pa smo organizirali ogled sindikalne razstave *Le tre Venezie*, *Arte e stato*, ki je bila iz Trsta prenesena v Trento. Poleg razstave, na kateri so predstavljeni slovenski umetniki V. Pilon, L. Špacapan, A. Černigoj, F. Gorše, v prenovljeni renesančni palači Palazzo delle Albere, pa smo si ogledali še nekatere imenitne kulturne spomenike v mestu: Castello di Buonconsiglio z znamenitimi poslikavami mesecev (ok. 1400) v Torre del' Aquila, katedralo tridentinskega koncila s predstavljenimi arheološkimi prezentacijami starokrščanske bazilike S. Vigilia in Škofijski tridentinski muzej (Museo diocesano tridentino) v rekonstruirani palači Palazzo Pretorio.

Pri delovanju društva v tem mandatu gre posebna zahvala vsem članom IO, posebej tajnici mag. Mojci Guček, podpredsednici Bredi Ilich Klančnik ter blagajničarji mag. Jasni Horvat. Naše delo tako rekoč omogoča naša zvesta sodelavka gospa Sonja Tomše, ki vodi računovodske posle že več desetletij; tudi njej smo dolžni pri srčno zahvalo.